

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 72 28 24 00

Sagsnr.
2019 - 5540

Doknr.
139308

Dato
10-10-2019

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 12. september 2019 stillet følgende spørgsmål nr. 53 (alm. del) til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Torsten Gejl (ALT).

Spørgsmål nr. 53:

”Vil ministeren redegøre for de kommunale forskelle, der eksisterer i praksis i beslutningsprocessen forud for en tvangsanbringelse af et barn i forhold til:

A. I hvilket omfang, et barn må deltage og udtale sig på møder i Børn- og Ungeudvalget, når det endnu ikke er fyldt 12 år

B. I hvilket omfang et barn på møder i Børn- og Ungeudvalget kan få mulighed for at udtale sig uden forældrenes tilstedeværelse

C. I hvilket omfang forældrenes advokat kan være til stede i lokalet under barnets udtalelse på Børn- og Ungeudvalgets møde, når forældrene bliver anmodet om at forlade mødet af hensyn til barnet?

Hvis ministeren ikke er i besiddelse af oplysningerne, er ministeren så indstillet på at indhente oplysningerne om kommunernes praksis?”

Svar:

Jeg finder det grundlæggende vigtigt, at udsatte børn og unge altid inddrages i så indgribende beslutninger som en anbringelse uden samtykke. Børn og unge skal have mulighed for at præge deres liv, og derfor skal kommunerne sikre, at udsatte børn og unges meninger, fx om hvad de godt kunne tænke sig, altid inddrages i beslutningen og selvfølgelig på en måde, som stemmer overens med deres alder og modenhed. Det er både vigtigt i forhold til at finde den rette løsning og dermed sikre barnets trivsel, og i forhold til at sikre barnets retssikkerhed i så indgribende afgørelser som anbringelser uden samtykke.

Inddragelse af barnet eller den unges synspunkter i beslutninger, som vedrører dem, er også et gennemgående krav i servicelovens kapitel 11 og fremgår bl.a. af formålsbestemmelsen i § 46. I sager for børn og unge-udvalget, herunder sager om anbringelse uden samtykke, har barnet og den unge, der er fyldt 12 år, samt dennes advokat ret til at udtale sig direkte for børn og unge-udvalget, forinden der træffes afgørelse eller afgives indstilling, jf. § 6, stk. 2, i forretningsordenen for børn og unge-udvalgene.

Begrundelsen for denne aldersgrænse er dels, at børn og unge er juridiske parter i deres sag fra de er 12 år, dels da det kan opleves som et meget stort pres for et barn at skulle udtale sig under sådanne omstændigheder.

Børn og unge-udvalget skal tilrettelægge barnets inddragelse på en måde, så det er mindst muligt belastende for barnet. Det gælder også i forhold til, at det kan være mest

hensigtsmæssigt, at forældrene eller forældrenes advokater ikke er i samme lokale, når barnet udtaler sig. Der er ikke fastsat nærmere regler herom.

Det er samtidig vigtigt at understrege, at også børn under 12 år kan udtale sig over for børn og unge-udvalget, såfremt udvalget ikke vurderer, at barnets modenhed taler imod, eller det på anden vis må antages at være til skade for barnet. Og som det fremgår ovenfor, så skal også børn, som er under 12 år, og som det er vurderet ikke bør udtale sig over for børn og unge-udvalget, have deres synspunkter oplyst på anden vis. Børn skal altid inddrages i beslutningen, og deres meninger skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med deres alder og modenhed, jf. ovenfor.

I den forbindelse er det også vigtigt at fremhæve, at udvalget alene kan træffe sine afgørelser på baggrund af en indstilling fra kommunalbestyrelsen (i praksis den kommunale forvaltning), jf. § 3 i forretningsordenen for børn og unge-udvalgene. Indstillingen til børn og unge-udvalget skal indeholde en børnefaglig undersøgelse og en skriftlig redegørelse for vurderingen af, om betingelserne for den tvangsmæssige foranstaltning er opfyldt. Derudover skal indstillingen indeholde en handleplan for anbringelsen, og et referat af børnesamtalen afholdt med barnet eller den unge, som angiver barnets eller den unges holdning til den påtænkte foranstaltning.

Dommeren i børn og unge-udvalget har ansvaret for at påse, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, jf. § 6 i forretningsordenen for børn og unge-udvalgene. Det indebærer fx, at dommeren skal sikre sig, at der i forbindelse med den børnefaglige undersøgelse efter servicelovens § 50 er afholdt en samtale med barnet eller den unge, medmindre der har været omstændigheder, der har talt imod en børnesamtale, fx barnets modenhed. I de tilfælde skal kommunen have forsøgt at afdække barnets eller den unges holdning til anbringelsen på anden vis. Det kan fx være ved at tale med personer i barnets eller den unges netværk, som barnet eller den unge har en fortrolighed med, eller ved at der ses på tidligere oplysninger i sagen. De pædagogisk-psykologisk sagkyndige i børn og unge-udvalget yder desuden vejledning til udvalget om, hvorvidt der er indhentet de nødvendige sagkyndige udtalelser og undersøgelser til at belyse sagen, og hvorvidt barnets perspektiv er tilstrækkeligt oplyst. Herudover ydes vejledning om, hvilke foranstaltninger der ud fra en børnesagkyndig vurdering må anses for at være bedst egnet til at fremme barnets udvikling og trivsel.

Børn og unge-udvalgets afgørelser kan indbringes for Ankestyrelsen. Som led i klagebehandlingen vurderer Ankestyrelsen bl.a., om barnets eller den unges holdning til anbringelsen fremgår af de dokumenter, som børn og unge-udvalget havde, da afgørelsen blev truffet. Ankestyrelsen indhenter også nye akter fra kommunen, fx ift. kommunens afdækning af barnets eller den unges synspunkter, hvis det ikke fremgår klart af materialet til børn og unge-udvalget. Inden Ankestyrelsen træffer afgørelse i en børnesag har sagens parter, dvs. forældremyndighedsindehaveren, børn og unge, der er fyldt 12 år, eller den af forældrene, der ikke har del i forældremyndigheden, men som afgørelsen drejer sig om, mulighed for at udtale sig personligt på et ankemøde i Ankestyrelsen. Barnet eller den unge har ret til gratis advokathjælp under mødet i Ankestyrelsen, ligesom der er mulighed for at have en bisidder med til mødet. Sagens parter, herunder advokater, skal forlade mødelokalet, når samtalen er afsluttet. Herefter træffer de to jurister og to beskikkede medlemmer afgørelsen. Der er mulighed for, at børn eller unge i forbindelse med mødet i Ankestyrelsen ikke mødes med deres forældre, hvis der er ønske om det. Ankestyrelsens afgørelser kan, inden for fire uger efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, kræves forelagt byretten.

Jeg er ikke i besiddelse af oplysninger om den kommunale praksis i alle landets kommuner i forhold til de stillede spørgsmål.

Men jeg er bekendt med, at bl.a. den juridiske tænketank Justitia har undersøgt kommunernes inddragelse af børn og unges synspunkter i sager om anbringelse uden samtykke. Og jeg mener også, at der kan være grund for at se på, hvordan børn og unges synspunkter kan understøttes endnu bedre i beslutningsprocessen.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er meget optaget af, hvordan kvaliteten og retssikkerheden for udsatte børn og unge kan styrkes, og det er også en af de ting, som jeg forventer at se nærmere på.

Med venlig hilsen

Astrid Krag